

12. Jämställdhet hjälper dig få ut mer av SKL:s Öppna jämförelser och Koladas Jämförare

TISDAG 15.45-16.45
ERIK GUSTAF GEIJER

12. Jämställdhet hjälper dig få ut mer av SKL:s Öppna jämförelser och Koladas Jämförare

Hanna Lundborg, samordnare öppna jämförelser, Sveriges kommuner och landsting (SKL)

Maria Price, kanslichef, Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA)

Jämställdhet

hjälp dig få ut mer av SKLs

Öppna jämförelser

och

Koladas Jämföraren

Könsuppdelad statistik nödvändigt

Könsuppdelad statistik är en förutsättning för att synliggöra ojämställdhet och bedriva ett effektivt arbete i riktning mot ett jämställt samhälle. Utan att dela upp statistiken på kvinnor och män går det inte att kartlägga verksamheter utifrån kön, det går inte att analysera resultat utifrån jämställdhetspolitiska målsättningar och det går inte att styra mot mätbara mål som visar utfallet för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Genom att synliggöra hur kön samverkar med andra maktordningar grundade på till exempel etnicitet och socioekonomi utvecklas jämställdhetsarbetet och ger mer nyanserade analyser.

Statistiken finns!

KKiK

Jämställd
-het

Plan-
processen
bostads-
byggande

Brukar-
bedömning
IFO

Äldre-
omsorg

Trygghet
och
säkerhet

Ekonom-
iskt
bistånd

ÖPPNA
JÄMFÖR-
ELSER

Företags-
klimat

Hälsa- och
sjukvård
(även SoS)

Kollektiv-
trafik

Grund-
skola

Gymnasie-
skola

LSS

Folkhälsa

Statistiken har inget egenvärde!

Bryt ner för att få kunskap

Öppna jämförelser ger bra underlag för hur kommunen förhåller sig till andra!

Det är analyssteg nummer 1.

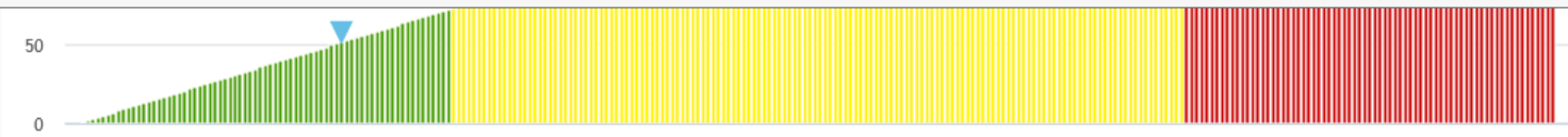
Viktigt är också att jämföra resultaten med föregående år.

Hur har vår utveckling sett ut? Hur har andras utveckling sett ut?

Och titta på skillnaderna mellan kvinnor/män – pojkar/flickor.

Skiljer det sig? Finns det skäl till skillnaderna? Om inte, vad kan orsaken till skillnaderna vara?

Och inom egna organisationen, enheter emellan.

Sammanvägt resultat i grundskolan, kommunala skolor, ranking (låga värden visar goda resultat) (U15538)

Detta är ett utvecklingsnyckeltal, se frågor och svar på kolada.se för mer information. Det sammanvägda resultatet för elever i åk 9 baseras på andel som uppnått kunskapskraven, andel behöriga till yrkesprogram och genomsnittligt meritvärde (17 ämnen) samt avvikelser från det modellberäknade värdet för dessa tre nyckeltal. Avser resultat för elever i kommunala skolor belägna i kommunen. Det redovisade resultatet är kommunens placering bland landets 290 kommuner. Källa: Öppna jämförelser grundskola, Sveriges kommuner och landsting

▼ Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)

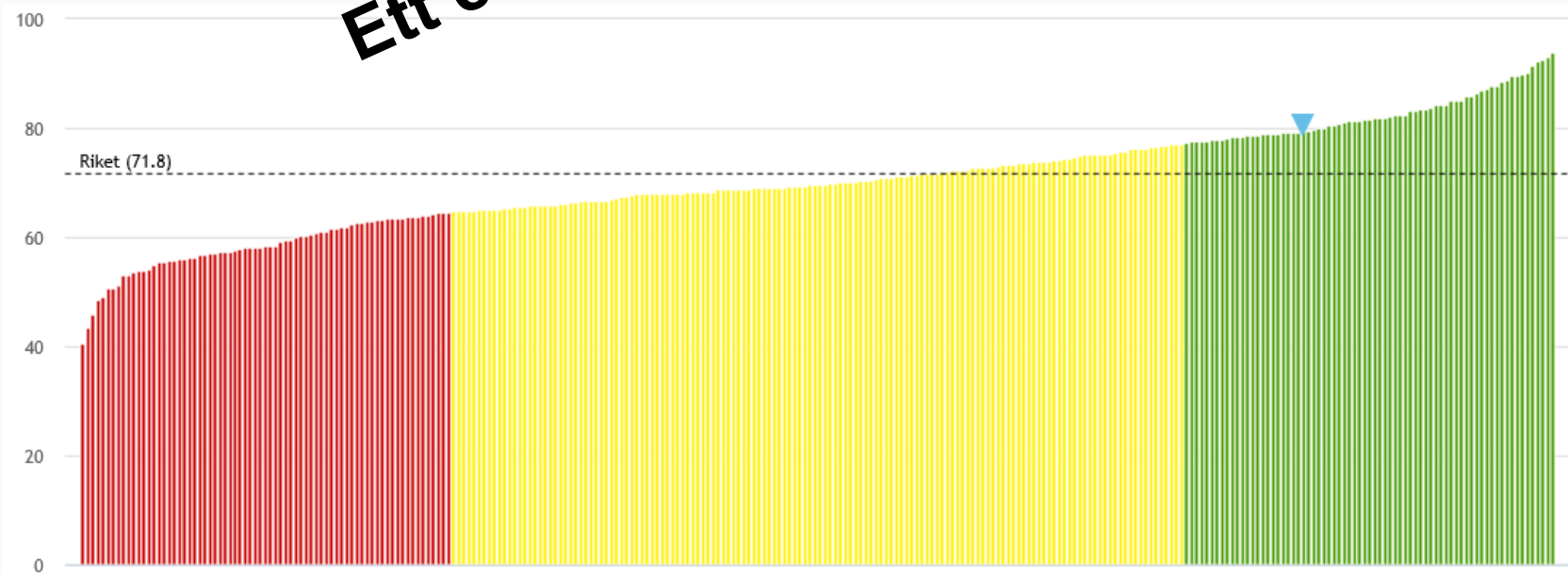
83.1	81.7	84.5	79.4
------	------	------	------

Jämförelse per kommun

Urval: Alla kommuner (ovägt medel)/2017

Alla kommuner (ovägt medel)

2017

▼ Visa resultat per enhet

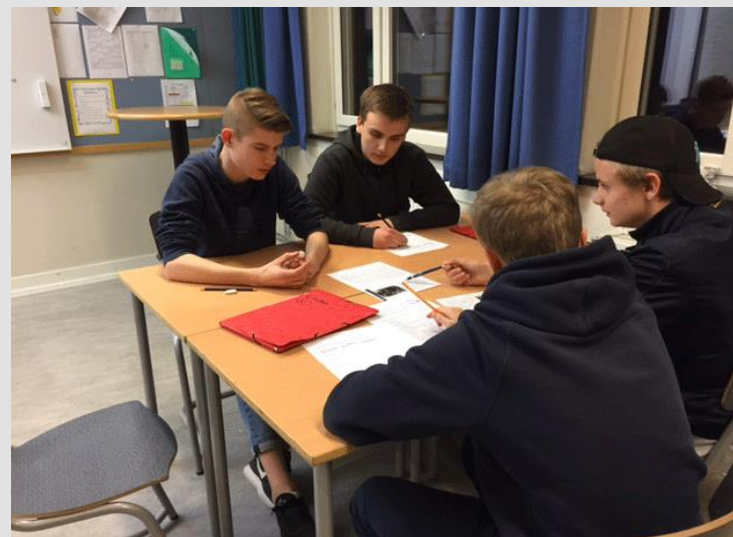
Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%) (N15419)

Andel elever med godkänt betyg i alla ämnen som ingått i elevens utbildning. Andelen beräknas på dem elever som fått eller skulle ha fått betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet (elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen ingår). Uppgifterna avser elever i kommunala skolor i kommunen oberoende av var de är folkbokförda. 2016 exkluderades elever med okänd bakgrund.

84,8%

78,8%

Tjejernas placering i nationella jämförelser sämre placering än killarnas placering, trots tjejernas bättre resultat = dvs större behov lyfta tjejerna i nationellt hänseende.

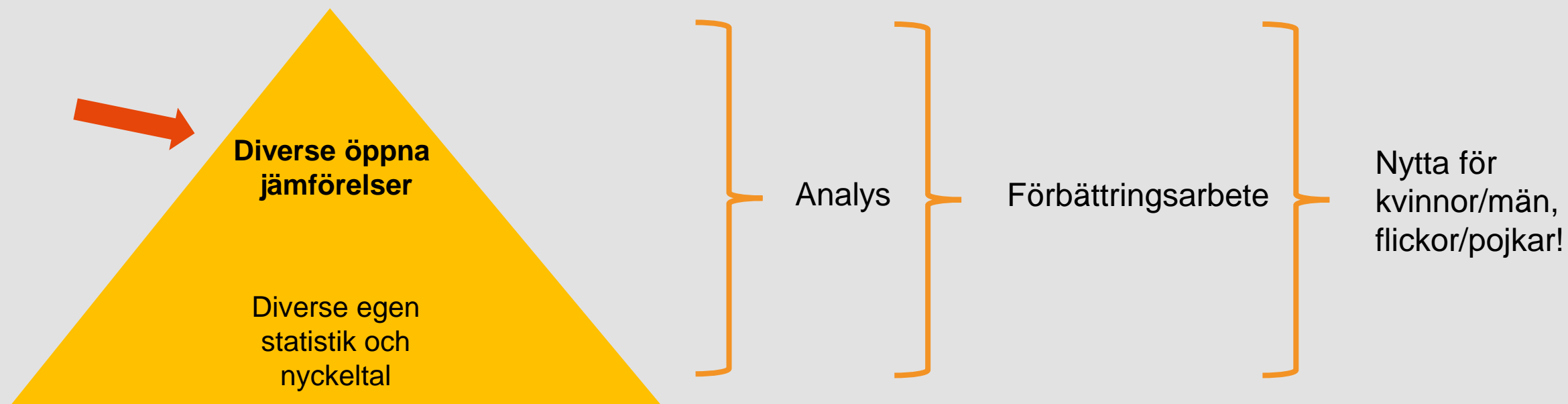
Men ser skillnaden i kommunen ok ut?

Alltid kön – aldrig bara kön

- Börja alltid med kön
- Men fortsätt gärna för en jämlikhetsanalys
 - Ålder
 - Socioekonomi
 - Utbildning
 - Funktionsnedsättning

Varför behövs denna kunskap?

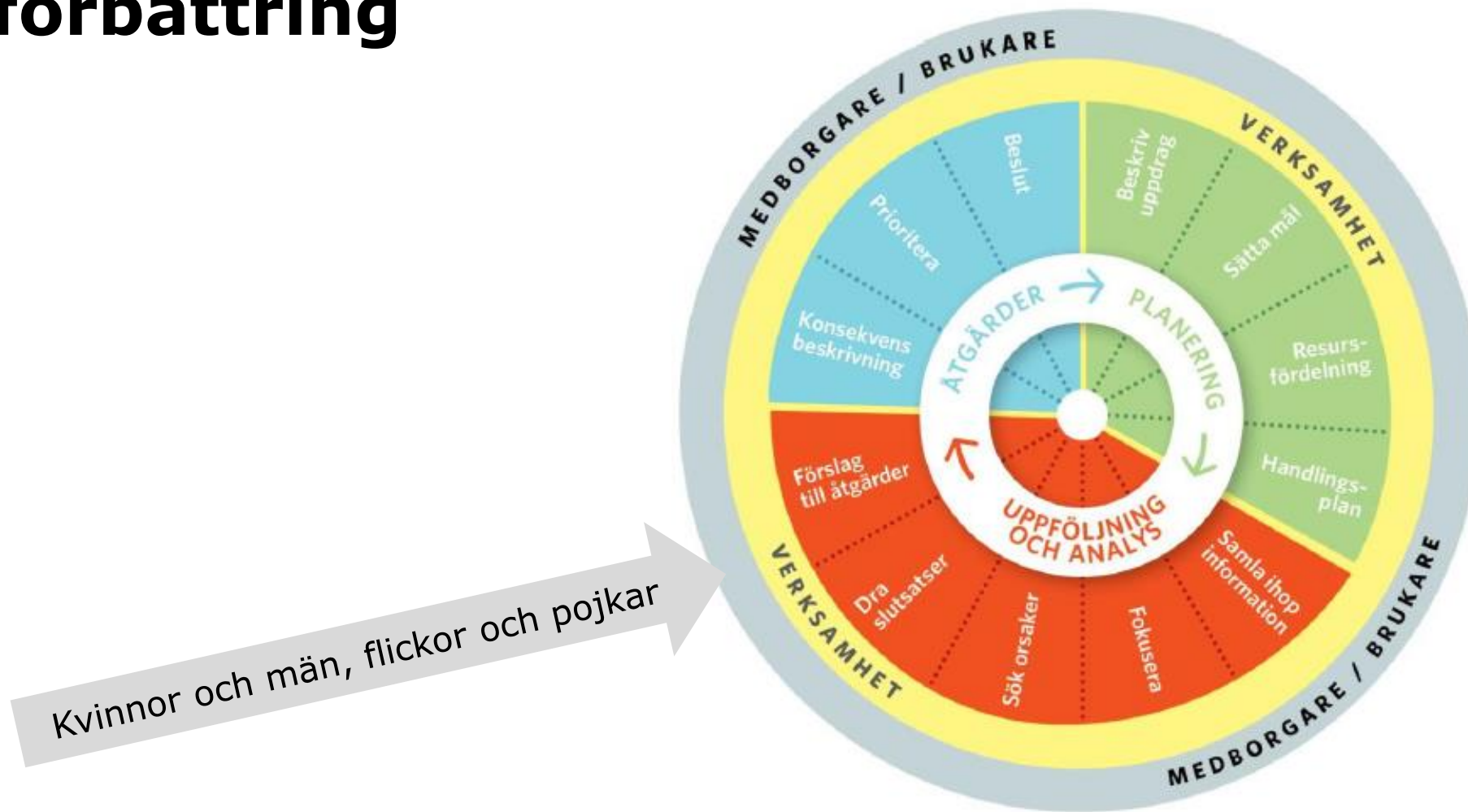

Hur gör man då?

- Maria, du kommer nu visa oss hur man kan använda Kolada och praktiskt ta sig an en analys!

https://www.kolada.se/?_p=index

Styrnurrar för utveckling och förbättring

1. Samla information

- Könsuppdelad statistik
- Annan data (verksamhetssystem)
- Tidigare analyser
- Tidigare åtgärder
- Annat material

2. Fokusera

Identifiera avvikelser kopplade till jämställdhetsmål och verksamhetens uppdrag.

Jämför

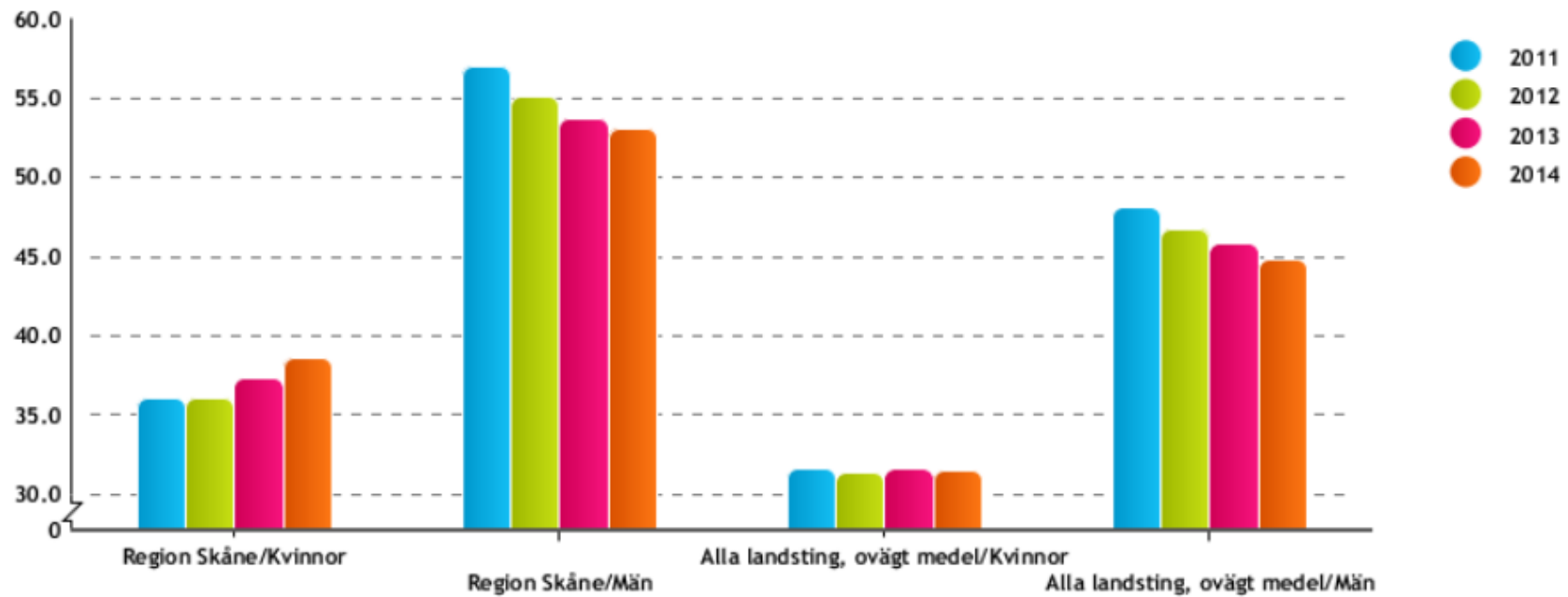
- med mål
- mellan kvinnor, män, flickor och pojkar

Fortsätt jämföra:

- tidigare år
- andra kommuner/landsting
- kommungrupper och län
- enheter

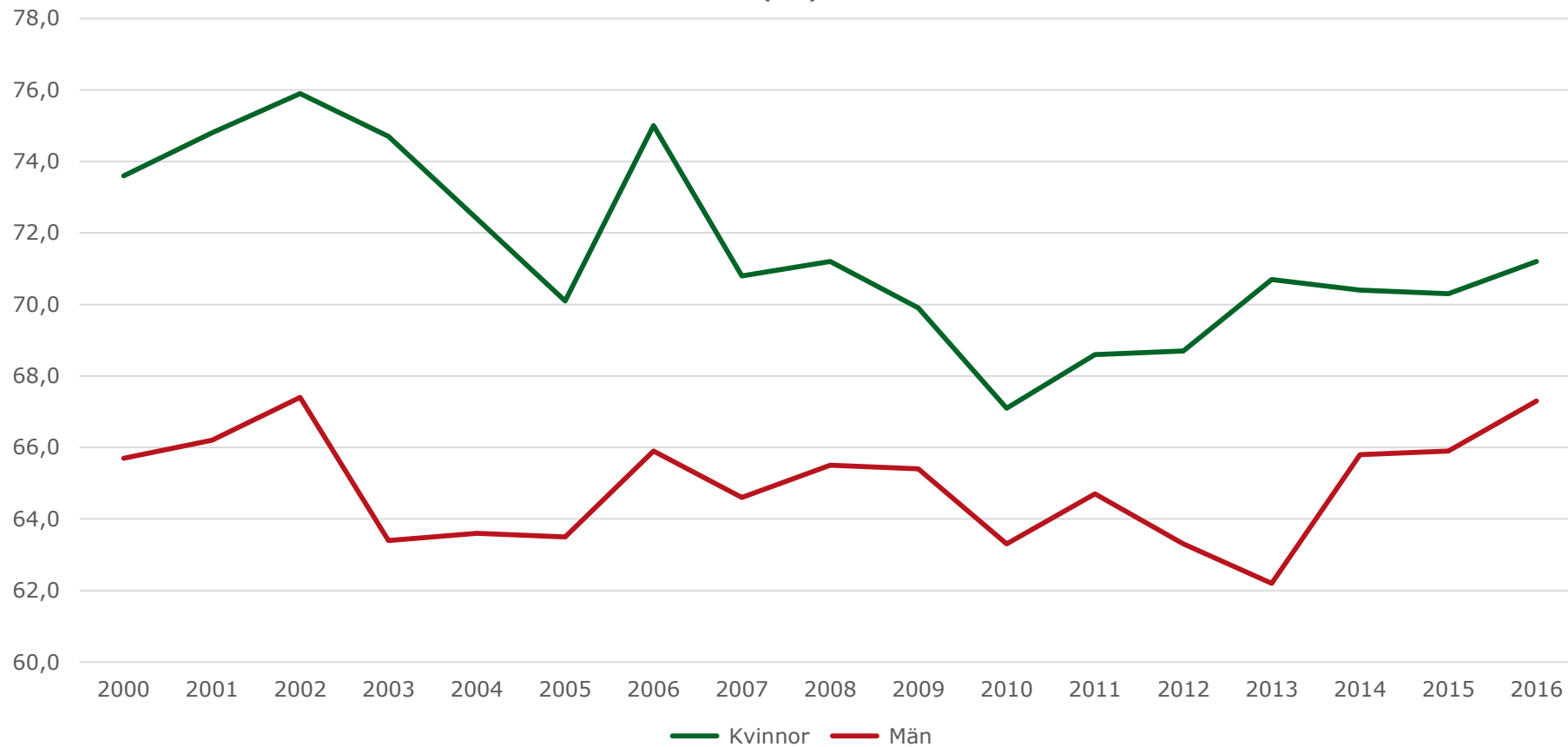
Jämför med andra

Hälsopolitiskt åtgärdbar dödlighet, döda/100 000 inv 1-79 år (Värde)

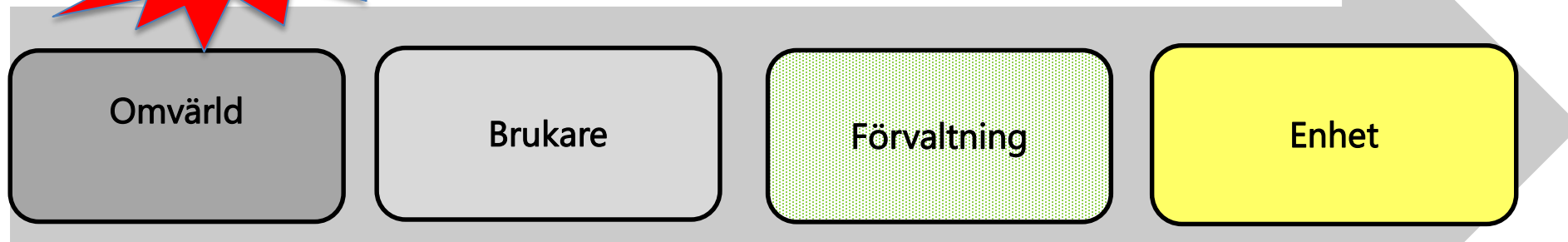
Jämför över tid

Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, andel (%)

- När det avviker....
- Fel på statistiken!!
- Vem har lämnat in de där siffrorna?
- Det måste vara fel inrapporterat!
- Det är en ny person som ansvarar för det där nu.
- Jamen det är väl naturligt att det är lite olika.
- De håller sig inte till sanningen i våra jämförelsekommuner.
- Men det är ju helt olika förutsättningar!
- Det beror på att man mätte vid fel tidpunkt.
- Hur ska vi vara säkra på att vi jämför samma saker?
- Vi är ju ändå en storstad.
- Det måste vara slumpen!
- Men det är ju inte alla som har svarat på enkäten!
- Det är så speciellt här hos oss.

Möjliga orsaker till avvikelser

Lagstiftning
Befolkning
Arbetsmarknad
Ekonomi
Utbildning

Behov
Önskemål
Förväntan
Naturlig
variation

Styrning
Organisation
Ledarskap
Riktlinjer
Ambitionsnivå
Kultur

Ledarskap
Ambitionsnivå
Effektivitet
Kompetens
Arbetsätt
Medarbetar-
engagemang
Kultur

Och så lite övning...

- Leta reda på ett resultat för din kommun/region där du ser skillnader som får dig att reagera. Reflektera kring detta runt bordet!
- Diskutera hur ni arbetar med analys utifrån könsuppdelade statistik på hemmaplan och hur ni kan utveckla arbetet!

När det behövs extra argument!

- Maria, vi har en speciell ÖJ – ÖJ jämställdhet – som vi vill lyfta fram lite särskilt idag. Du kan väl visa oss denna!

http://www.kolada.se/?_p=link&tab_id=87173

I undersökningar - två eller flera kön?

SKL/RKA manar än slå länge till försiktighet med ett tredje alternativ av två skäl

- Det kan vara svårt att upprätthålla anonymitetsskyddet (liten svarsgrupp)
- Rättsläget kring hanteringen av känsliga personuppgifter är oklar (könsidentitet kan vara känslig uppgift, till skillnad mot juridiskt kön)

SKL/RKA utreder frågan vidare tillsammans med Datainspektionen och beräknar kunna återkomma med en vägledning efter att nya dataskyddsförordningen trätt i kraft

Troligen finns stöd i riksdagen för en utredning om ett tredje juridiskt kön